

Obsah

Johann Friedrich Herbart	5
Dílo Johanna Friedricha Herbarta a jeho význam pro klasickou buržoazní pedagogiku	10
Herbartův ohlas v českých zemích	43
Ediční poznámka	53
UKÁZKY Z DÍLA	
Obecná pedagogika vyvozená z cíle výchovy	57
Úvod	57
První kniha. <u>Cíl výchovy vůbec</u>	73
1. kapitola: Řízení dětí	73
I. Cíl řízení dětí	74
II. Prostředky řízení dětí	75
III. Řízení povznesené výchovou	80
IV. Výhledy na vlastní výchovu, proti řízení	81
2. kapitola: Vlastní výchova	84
I. Je cíl výchovy jednoduchý nebo mnohostranný?	85
II. Mnohostrannost zájmu, charakterová síla mravnosti	87
III. Individualita chovance jako nahodilost	90
IV. O potřebě sjednotit dráve rozlišené cíle	91
V. Individualita a charakter	93
VI. Individualita a mnohostrannost	95
VII. Výhledy na prostředky vlastní výchovy	97
Druhá kniha. <u>Mnohostrannost zájmu</u>	99
1. kapitola: Pojem mnohostrannosti	99
I. Zaměření a uvědomění	100
II. Jasnost. Asociace. Systém. Metoda	102

2. kapitola: Pojem zájmu	104
I. Zájem a přání	105
II. Pozorování. Očekávání. Požadování. Jednání .	106
3. kapitola: Předměty mnohostranného zájmu	107
I. Poznání a citové účastenství	108
II. Členy poznání a citové účastenství	108
4. kapitola: Vyučování	110
I. Vyučování jako doplnění zkušenosti a kontaktu	111
II. Stupně vyučování	117
III. Látka vyučování	121
IV. Ustálené způsoby vyučování	125
5. kapitola: Průběh vyučování	126
I. Vyučování, jež pouze předvádí, vyučování analytické a syntetické	127
II. Analytický průběh vyučování	128
III. Syntetický průběh vyučování	131
IV. O učebních osnovách	141
6. kapitola: Výsledek vyučování	145
I. Život a škola	146
II. Pohled na konec učení mládeže	150
Třetí kniha. Charakterová pevnost mravnosti	153
1. kapitola: Co znamená charakter vůbec?	153
I. Objektivní a subjektivní části charakteru	153
II. Paměť vůle. Volba. Zásada. Boj	155
2. kapitola: O pojmu mravnosti	157
I. Pozitivní a negativní část mravnosti	158
II. Mravní usuzování. Vřelost, rozhodování, sebedoruňování	159
3. kapitola: V čem se projevuje mravní charakter?	161
I. Charakter jako vládce chtění a ve službě idejí	162
II. Co je určitelné. Určující ideje	162
4. kapitola: Přirozený průběh vzdělání charakteru	163
I. Jednání je principem charakteru	163
II. Vliv myšlenkového obzoru na charakter	165
III. Vliv vlohy na charakter	167
IV. Vliv způsobu života na charakter	170
V. Vlivy, které se týkají zejména mravních rysů charakteru	173
5. kapitola: Kázeň	179
I. Vztah kázně ke vzdělání charakteru	181
II. Prostředky kázně	183
III. Užití kázně obecně	189

6. kapitola: Pohled na specifiku kázně	200
I. Příležitostná — trvalá kázeň	201
II. Změna kázně podle zvláštních úmyslů	202
Poznámky k Obecné pedagogice vyvozené z cíle výchovy	219
Přehled biografických dat Johanna Friedricha Herbarta	221
Hlavní bibliografické údaje	223